

HISTORIAN KIELITIETOINEN OPPIMATERIAALI

Luku 2: Suomesta tulee osa Venäjää

Pilvi Orasuo

Kaisa Kauhanen

Elina Pentikäinen

TAMPERE

HISTORIAN KIELITIETOINEN OPPIMATERIAALI

Tämä materiaali on tarkoitettu yläkoulun valmistavan luokan opetukseen. Materiaalissa on yläkoulun seitsemännen luokan historian sisältöjä. Materiaalia voi käyttää myös alaspäin eriyttävänä materiaalina seitsemännen luokan oppilailla.

Luku 2: Suomesta tulee osa Venäjää

- Suomi on osa Ruotsia
- Miksi Suomen sota syttyy?
- Ruotsi häviää sodan
- Venäjän keisari lupaa suomalaisille autonomian

Luku 1: Mitä historia on?

Luku 2: Suomesta tulee osa Venäjää

Luku 3: Suomi 1800-luvulla

Luku 4: Teollistuminen muuttaa maailmaa

Luku 5: Imperialismi - Eurooppalaiset valloittavat maailmaa

Luku 6: Suomi ja demokratia

Luku 7: Ensimmäinen maailmansota

Tekstit ja tehtävät: Pilvi Orasuo, Kaisa Kauhanen, Elina Pentikäinen

Piirroskuvat: Aatu Seppänen

Valokuvat: Finna.fi

Julkaisuvuosi: 2025

TAMPERE

2. SUOMESTA TULEE OSA VENÄJÄÄ

Suomi on osa Ruotsia

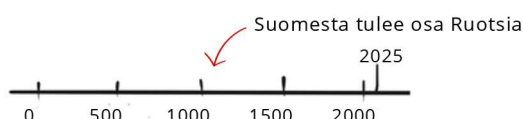
Suomi oli osa Ruotsia 1100-luvulta 1800-luvun alkuun. Ruotsia hallitsi kuningas. Suomi maksoi verot Ruotsiin.

Suomessa ei ollut isoja kaupunkeja. Ihmiset asuivat maaseudulla ja viljelivät maata. Suomi oli köyhä maa. Turku oli Suomen pääkaupunki. Suomen uskonto oli kristinusko.

Vain rikkaat kävivät koulua. Suomen kielellä ei voinut käydä koulua tai hoitaa virallisia asioita. Suuri osa suomalaisista ei osannut lukea tai kirjoittaa. Ensimmäinen suomenkielinen aapinen ilmestyi 1543. Vasta 1800-luvulla perustettiin suomenkielisiä kouluja.

Suurin osa ihmisistä asui maaseudulla. Perheissä oli yleensä paljon lapsia, mutta lapsia myös kuoli paljon sairauksiin. Usein ihmiset menivät uudelleen naimisiin, kun puoliso kuoli.

1700-luvulla kaupunkien elinolot olivat paremmat kuin aiemmin. Kaupungeissa kauppiailla oli rahaa hankkia parempia vaatteita ja astioita.

Sanasto:

oli osa, **olla** osa jotakin 3
luvulta, **luku**
alkuun, **alku**
hallitsi, **hallita** 5
kuningas
maksoi, **maksaa** 1
verot, **vero**
kaupunkeja, **kaupunki**
asuivat, **asua** 1
maaseudulla, **maaseutu**
viljelivät maata, **viljellä** maata 3
köyhä
maa
pääkaupunki
uskonto
rikkaat, **rikas**
kävivät koulua - **käydä** koulua 2
virallisia, **virallinen**
asioita, **asia**
ei osannut, **osata** 4
aapinen
perustettiin, **perustaa** 1
perheissä, **perhe**
yleensä
paljon
lapsia, **lapsi**
kuoli, **kuolla** 3
sairauksiin, **sairaus**
puoliso
elinolot, **elinolo** = missä ihmiset
asuvat, turvallisuus, puhtaus,
varallisuus
hankkia 1

Tehtävät

1. Lue teksti. Vastaa kysymyksiin.

- a. Milloin Suomi oli osa Ruotsia? _____
- b. Kuka hallitsi Ruotsia? _____
- c. Mikä oli Suomen pääkaupunki? _____

2. Onko virke oikein vai väärin? Ympyröi.

a. Suomi oli rikas maa.	oikein / väärin
b. Suomessa oli isoja kaupunkeja.	oikein / väärin
c. Ihmiset viljelivät maata.	oikein / väärin
d. Suuri osa suomalaisista ei osannut lukea.	oikein / väärin
e. Perheissä oli paljon lapsia.	oikein / väärin
f. Lapsia kuoli vähän sairauksiin.	oikein / väärin

3. Yhdistä vuosiluku ja asia.

1100-1800	• kaupunkien elinolot paranivat
Vuonna 1543	• suomenkielisiä kouluja perustettiin
1700-luvulla	• Suomi oli osa Ruotsia
1800-luvulla	• ensimmäinen suomenkielinen aapinen ilmestyi

4. Taivuta verbiä. Kirjoita verbi taulukkoon.

a. viljellä 3

Persoona-pronomin	Preesens positiivinen	Preesens negatiivinen	Imperfekti positiivinen	Imperfekti negatiivinen
minä	<i>viljelen</i>		<i>viljelin</i>	
sinä		<i>et viljele</i>		
hän				<i>ei viljellyt</i>
me				<i>emme viljelleet</i>
te			<i>viljelitte</i>	
he				

b. hallita 5

Persoona-pronomini	Preesens positiivinen	Preesens negatiivinen	Imperfekti positiivinen	Imperfekti negatiivinen
minä		<i>en hallitse</i>		<i>en hallinnut</i>
sinä				
hän				
me	<i>hallitsemme</i>		<i>hallitsimme</i>	
te		<i>ette hallitse</i>		
he				<i>eivät hallinneet</i>

c. asua 1

Persoona-pronomini	Preesens positiivinen	Preesens negatiivinen	Imperfekti positiivinen	Imperfekti negatiivinen
minä				<i>en asunut</i>
sinä			<i>asuit</i>	
hän	<i>asuu</i>			
me				
te		<i>ette asu</i>		
he				

5. Etsi ja ympyröi tehtävän 4 verbit tekstistä "Suomi on osa Ruotsia".

Napoleon on Ranskan keisari

Napoleon Bonaparte eli vuosina 1769–1821. Hän oli Ranskan hallitsija vuodesta 1799 vuoteen 1815. Hän nousi valtaan Ranskan vallankumouksen jälkeen. Napoleon halusi Ranskasta suurvallan. **Suurvalta** tarkoittaa, että valtiolla on suuri armeija ja sillä on paljon alueita.

Ranska soti paljon 1800-luvun alussa. Se valloitti paljon alueita Euroopassa.

Napoleon Bonaparte (Museovirasto)

Sanasto:

keisari

eli, **elää 1**

hallitsija

nousi valtaan, **nousta valtaan 3**
vallankumouksen, **vallankumous**
jälkeen

suurvallan, **suurvalta**

armeija

alueita, **alue**

soti, **sotia 1**

valloitti, **valloittaa 1**

Euroopassa, **Eurooppa**

Kartta vuodelta 1747
(Ruotsin valtionarkisto)

6. Lue teksti ja vastaa kysymyksiin vihkoon.

- Milloin Napoleon eli?
- Minkä maan hallitsija hän oli?
- Mitä Napoleon halusi?
- Mitä tarkoittaa suurvalta?

Miksi Suomen sota syttyy?

Ranskan suurin ja tärkein vastustaja oli Iso-Britannia. Iso-Britannialla oli voimakas **laivasto** eli armeija merellä. Napoleon halusi tehdä Iso-Britanniasta köyhemmän. Ranska aloitti **kauppasaarron**, joka tarkoittaa, että Iso-Britannian kanssa ei käydä kauppaa.

Iso-Britannialle tärkeä kauppakumppani oli Ruotsi.

Kauppakumppani tarkoittaa maata, jonka kanssa tehdään kauppaa. Ranska halusi Ruotsin mukaan kauppasaartoon. Ranska teki Venäjän kanssa sopimuksen: Venäjä pakottaa Ruotsin mukaan kauppasaartoon. Ruotsi ei suostunut kauppasaartoon.

Sen takia Venäjä aloitti sodan Ruotsia vastaan ja hyökkäsi Suomeen vuonna 1808.

Sanasto:

syttyy, **syttyä 1 (= alkaa 1)**

vastustaja

voimakas

laivasto

kauppasaarron, **kauppasaarto**

käydä kauppaa 2

kauppakumppani

teki sopimuksen, **tehdä sopimus 2**

ei suostunut, **suostua 1**

aloitti sodan, **aloittaa sota 1**

hyökkäsi, **hyökätä 4**

Tehtävät

1. Lue teksti. Vastaa kysymyksiin.

a. Mikä maa oli Ranskan suurin vastustaja?

b. Miksi Ranska aloitti kauppasaarron?

c. Milloin Venäjä hyökkäsi Suomeen?

2. Selitä sanat. Kirjoita viivalle.

a. laivasto

b. kauppasaarto

c. kauppakumppani

3. Numeroi tapahtumat. Mikä on ensimmäinen (1) ja mikä on viimeinen (6)?

___ Ranska halusi Ruotsin mukaan kauppasaartoon.

___ Ranska aloitti Iso-Britannian kauppasaarron.

___ Napoleon halusi tehdä Iso-Britanniasta köyhemmän.

___ Ranska teki Venäjän kanssa sopimuksen.

___ Ruotsi ei suostunut kauppasaartoon.

___ Venäjä aloitti sodan Ruotsia vastaan.

4. Mitkä maat ovat tekstissä "Miksi Suomen sota syttyy"? Piirrä liput. Kirjoita maan nimi viivalle.
